

Oponentský posudek magisterské práce

Bc. Alice Hekrdlová: Pokušení svatého Antonína. Motiv novodobé a moderní tvorby mezi textem a obrazem

Při zkoumání ikonografického motivu Pokušení svatého Antonína jako námětu novodobé a moderní tvorby zaměřila diplomantka velmi správně svou pozornost na francouzské a belgické umění poslední čtvrtiny 19. století, kdy došlo k jednomu z jeho nejintenzivnějších prozkoumávání v tvorbě řady vynikajících umělců. V první části své práce stručně a jasně nastiňuje legendu svatého Antonína a její projekci do umění napříč středověkem, novověkem, 18. stoletím a první polovinou století devatenáctého. Upozorňuje také na některé příbuzné ikonografické motivy.

Výchozím bodem pro vlastní zkoumání obrazů s námětem pokušení z období fin de siècle je pro autorku literární dílo, konkrétně Pokušení svatého Antonína od Gustava Flauberta. Komparace slavného Flaubertova textu s výtvarnými díly dovoluje autorce upozornit na celou řadu motivických inspirací, zároveň jí ale umožňuje provést subtilnější a rafinovanější rozbor vztahu textu a obrazu v díle Flaubertově i ve zkoumaných dílech výtvarných umělců. Za velmi přínosné pak považuji autorčino zapojení „interdisciplinárních“ uměleckých projevů typu stínového divadla do výběru zkoumaných artefaktů. Problém vztahu textuálního a vizuálního obohacuje o další fazetu. Beze zbytku naplňuje příslib, daný názvem diplomové práce. Činí tak navíc ve stylisticky dobře zvládnutém textu, ve kterém suverénně zúročuje bohaté znalosti, načerpané studiem velkého množství převážně cizojazyčné literatury.

Diplomantka splnila na výbornou zadání diplomové práce, zároveň prokázala schopnost samostatně domýšlet nadnesené problémy a invenčně je zapojovat do komplexnějších ideových konstrukcí. Promyšlenost koncepce by ještě podtrhlo zvýraznění opakovaných odkazů na umělecká díla, zmíněná v dřívějších kapitolách práce. Možno by bylo doplnit odkaz na reprodukci obrazu Brueghela na s. 48, Papetyho na s. 67 a 83.

Autorka výborně zvládá také faktografii, zajišťující vlastnímu tématu kulturně-historický rámec, poopravit by bylo možné snad jen tvrzení, že to byl Joséphin Péladan, kdo ve francouzském prostředí vzkřísil rosenkruciánskou mystiku (s. 74). Péladan navázal na výrazné figury, které se o renesanci rosenkruciánství ve Francii zasloužili před ním (např. Eliphas Lévi) a konkuroval jiným mystikům, kteří je pěstovali zároveň s ním (Papus, De Guaita). Péladan se především zasloužil o nejtěsnější průnik rosenkruciánství a výtvarného umění (což patrně měla diplomantka v úmyslu říct).

Práci považuji za výbornou a jednoznačně ji doporučuji k obhájení.

V Praze dne 2.9.2015

Doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.